

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

24 04 20 19 р.

№ 567

Про затвердження стандарту
вищої освіти за спеціальністю
017 «Фізична культура і спорт»
для першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти

Відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 року № 1648),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2019/2020 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Рашкевича Ю. М.

Міністр

Л. М. Гриневич

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
24.04.2019 р. № 567

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ **Перший (бакалаврський) рівень**
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ **Бакалавр**
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **01 Освіта/Педагогіка**
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **017 Фізична культура і спорт**
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Київ
2019

I Преамбула

Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 567.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт Науково-методичної комісії № 2 з освіти, фізичної культури і спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

Андрєєва Олена Валеріївна – завідувач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, голова підкомісії;

Бріскін Юрій Аркадійович – завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, заступник голови підкомісії;

Кутек Тамара Борисівна – декан факультету фізичного виховання і спорту Житомирського державного університету імені Івана Франка, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, секретар підкомісії;

Белікова Наталія Олександрівна – завідувач кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу та рекреації Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, доктор педагогічних наук, професор;

Клопов Роман Вікторович – професор кафедри фізичної культури і спорту Запорізького національного університету, доктор педагогічних наук, професор;

Наконечний Ігор Юрійович – завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат психологічних наук, доцент;

Приходько Володимир Васильович – завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, доктор педагогічних наук, професор.

Додатково залучені експерти:

Дутчак Мирослав Васильович – перший проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор;

Передерій Аліна Володимирівна – професор кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання та спорту, доцент.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт Науково-методичної комісії № 2 з освіти, фізичної культури і спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 30 червня 2016 р., протокол №2.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 16 червня 2017 р.

Фахову експертизу проводили:

Гутцайт Вадим Маркович – президент Федерації фехтування України, Олімпійський чемпіон, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України, Заслужений тренер України;

Костюкевич Віктор Митрофанович – завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського, Заслужений тренер України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор;

Томенко Олександр Анатолійович – завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор.

Методичну експертизу проводили:

Калашнікова Світлана Андріївна, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту вищої освіти НАПН України, Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+;

Луговий Володимир Іларіонович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член, перший віце-президент НАПН України, Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+;

Таланова Жаннета Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, с.н.с., менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+офісу в Україні.

Стандарт розглянуто Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт науково-методичної комісії № 2 з освіти, фізичної культури і спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 20 грудня 2018 р., протокол № 4.

Стандарт погоджено рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 28.03.2019 р. № 3.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр фізичної культури і спорту за спеціалізацією (зазначити назву спеціалізації, за наявності)
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 017 Фізична культура і спорт Спеціалізація – (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітня програма – (зазначити назву програми)
Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення та діяльності: сфера фізичної культури і спорту</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, під час професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: парадигми, концепції, теорії фізичної культури і спорту; соціально-гуманітарні науки; педагогіка і психологія; основи анатомії, фізіології, біохімії, гігієни, спортивної медицини; загальна теорія здоров'я, здорового способу життя.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності; спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній культурі і спорті; словесні, наочні та практичні методи фізичного виховання та спортивної підготовки; технології організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів; надання долікарської допомоги; інформаційно-комунікаційні технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікативне обладнання; спеціалізоване програмне забезпечення; фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання.</p>
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.

III Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

<p>Обсяг освітньої програми</p>	<p>- на базі повної загальної середньої освіти становить 240 кредитів ЄКТС;</p> <p>- на базі ступеня “молодший бакалавр” (освітньо-кваліфікаційного рівня “молодший спеціаліст”) заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста):</p> <ul style="list-style-type: none"> • за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт не більше ніж 120 кредитів ЄКТС; • за іншими спеціальностями не більше ніж 60 кредитів ЄКТС. <p>Мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених цим стандартом вищої освіти.</p>
--	--

IV Перелік компетентностей випускника

<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>
<p>Загальні компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. 2. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. 4. Здатність працювати в команді. 5. Здатність планувати та управляти часом. 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

	<p>9. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p> <p>2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.</p> <p>3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.</p> <p>4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.</p> <p>5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності, раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя.</p> <p>6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.</p> <p>7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.</p> <p>8. Здатність проводити біомеханічний аналіз рухових дій людини.</p> <p>9. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>10. Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.</p> <p>11. Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.</p> <p>12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p> <p>13. Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.</p> <p>14. Здатність до безперервного професійного розвитку.</p>

V Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.
2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
3. Уміти обробляти дані з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій.

4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
6. Мати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення наукової праці.
7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.
8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.
9. Демонструвати готовність до зміцнення особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та інших чинників здорового способу життя, проведення роз'яснювальної роботи серед різних груп населення.
10. Оцінювати рухову активність людини та її фізичний стан, складати та реалізовувати програми кондиційного тренування, організовувати та проводити фізкультурно-оздоровчі заходи.
11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.
12. Аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.
13. Використовувати засвоєнні уміння і навички занять популярними видами рухової активності оздоровчої спрямованості.
14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.
15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.
16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі людини.
17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.
18. Аналізувати психічні процеси, стани та властивості людини під час занять фізичною культурою і спортом.
19. Аргументувати управлінські рішення для вирішення проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства.
20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

VI Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену або публічного захисту кваліфікаційної роботи.
Вимоги до атестаційного екзамену	Атестаційний екзамен має оцінити рівень досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.
Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)	Кваліфікаційна робота повинна містити розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в сфері фізичної культури і спорту. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена до захисту на офіційному сайті закладу вищої освіти або його підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти

VII Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладах вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення

якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

VII Перелік нормативних документів, на яких базується стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. – К.: Видавництво "Соцінформ", 2010.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 зі змінами від 21.12.2017 № 1648 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>
8. Aligning a European Higher Education Structure in Sport Science [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eose.org/ressource/aehehis/>

Генеральний директор директорату
вищої освіти і освіти дорослих

О. І. Шаров

**Пояснювальна записка до Стандарту вищої освіти першого
(бакалаврського) рівня, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт**

Таблиця 1.

**Матриця відповідності визначених Стандартом
компетентностей дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	З1 Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень. З2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності.	У1 Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів.	К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності. К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.	АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.
1	2	3	4	5
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК1	З1			АВ2
ЗК2	З2		К1	АВ1
ЗК3	З2		К2	АВ1
ЗК4	З2	У1		АВ1
ЗК5		У1		
ЗК6	З2		К1, К2	АВ2
ЗК7	З1			
ЗК8	З1	У1	К1	
ЗК9		У1	К1, К2	
ЗК10	З2			АВ2
ЗК11			К1	АВ1
ЗК12	З2	У1	К1	АВ1
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
СК1	З1	У1	К1	
СК2	З1	У1		АВ1
СК3	З1	У1	К1	АВ2
СК4	З1	У1	К1	

1	2	3	4	5
CK5	31			AB2
CK6	32	У1		
CK7	31	У1		AB1
CK8	31	У1	К1	
CK9	31	У1		
CK10	32		К1	
CK11	31	У1		
CK12	31	У1		AB1
CK13	31, 32	У1	К2	AB2
CK14	31	У1	К1	AB2

Таблиця 2.

**Матриця відповідності визначених стандартом
результатів навчання та компетентностей**

Програмні результати навчання (РН)	Компетентності		
	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності (номери)	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (номери)
РН1	+	1, 2, 3, 4,10	1, 5
РН2	+	1, 3, 6, 7, 9, 11	1, 2, 3, 4, 5
РН3	+	1, 4, 5, 8, 9	2, 3, 4, 5, 8, 13
РН4	+	1, 5, 10	14
РН5	+	1, 4, 5, 8	14
РН6	+	1, 4, 5, 10	1, 8, 9, 11, 12, 13
РН7	+	1, 8, 12	1, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
РН8	+	1, 8, 12	2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
РН9	+	1, 4, 8, 9, 12	5, 10, 11, 14
РН10	+	1, 4, 8, 12	3, 7, 8, 9, 10, 11, 12
РН11	+	1, 4, 8, 12	4, 7, 8, 9, 10, 11, 12
РН12	+	1, 2, 3, 9, 11	6
РН13	+	12	1, 2, 3, 5
РН14	+	1, 12	7,8
РН15	+	1, 8, 12	1, 2, 3, 4, 5, 7, 9
РН16	+	1, 12	9
РН17	+	1, 12	10
РН18	+	1, 12	11
РН19	+	1, 4, 5, 8, 9, 10	12, 13, 14
РН20	+	1, 12	1, 2, 3, 4, 5, 12, 13
РН21	+	1, 2, 3, 8, 10, 12	1, 2, 3, 4, 5, 12, 13, 14